

Comisia drepturile omului și relații interetnice

DECIZIE

ca urmare a audierilor privind respectarea drepturilor copiilor în situație de stradă

În conformitate cu art.22 și art.111 din Regulamentul Parlamentului, Comisia drepturile omului și relații interetnice adoptă prezenta decizie.

Art.1. – Se ia act de informația prezentată de către dna Maia BĂNĂRESCU, Avocat al Poporului pentru Drepturile Copilului; de către dna Angela CUTASEVICI, viceprimar al mun. Chișinău; de către Direcția generală pentru protecția drepturilor copilului a mun. Chișinău; de către Inspectoratul Național de Probațiune; de către Ministerul Justiției, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării; de păreri reprezentanților organizațiilor internaționale și ale societății civile, precum și de opiniile deputaților Comisiei drepturile omului și relații interetnice a Parlamentului Republicii Moldova, expuse în cadrul audierii.

Art.2. – Membrii Comisiei au fost informați despre: monitorizarea și asigurarea respectării drepturilor copiilor în situație de stradă; despre deficiențele aplicării Legii privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant, nr.299 din 30.11.2018; despre modul de funcționare a Serviciului de Asistență Stradală creat prin Decizia Consiliului Municipal Chișinău nr.5/20 din 24 iulie 2018; despre necesitatea aprobării Programului național pentru protecția copiilor, etc.

Concluzia principală a audierilor publice este că, focusarea statului pe măsuri de prevenție, educație, tratament medical, reabilitare complexă poate contribui esențial la diminuarea fenomenului de aflare a copiilor în situație de stradă, pe de o parte și asigurarea recuperării din stradă a copiilor, și reintegrarea socială, și familială a acestora, pe de altă parte.

Art.3. – Urmare a audierii, Comisia constată că există mai multe obstacole în calea asigurării respectării drepturilor fundamentale ale copiilor în situație de stradă, printre care:

- ✓ comunicarea și cooperarea inter-instituțională insuficientă;
- ✓ procesul lent de adoptare/modificare a actelor normative și lipsa abordării multi-instituționale în procesul de luare a deciziilor;

- ✓ lacune legislative și inexistența unor documente de politici publice focusate pe protecția copiilor în situație de stradă;
- ✓ inexistența mecanismului viabil și eficient pentru aplicarea Legii nr.299/2018, etc.

Art.4. – Guvernul Republicii Moldova:

- va aproba și implementa Programul național pentru protecția copiilor;
- va propune modificări în Legea privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant, nr.299 din 30.11.2018 pentru a înlătura deficiențele aplicării și a asigura funcționalitatea legii, inclusiv pentru a disocia copiii cu comportament deviant, de copiii în situație de stradă ce nu au comportament deviant, precum și va crea un mecanism eficient de aplicare a legii;
- va realiza o evaluare complexă multi-aspectuală a cauzelor ce duc la fenomenul copiilor în situație de stradă, a limitărilor drepturilor și libertăților lor, va cerceta în dinamică fenomenul copiilor în situație de stradă, facilitând participarea acestora în luarea oricăror decizii care îi privesc, și, în consecință, va elabora și implementa programe naționale de politici ce vor include servicii sociale complexe adresate copiilor și familiilor vulnerabile cu copii;
- va dezvolta și implementa politici cuprinzătoare ce vor acoperi toate domeniile reglementate de Convenția ONU cu privire la drepturile copiilor, care vor fi susținute de resurse umane, tehnice și financiare suficiente pentru acoperirea necesităților copiilor în situație de stradă;
- va evalua gradul de respectare a drepturilor copiilor dezinstituționalizați și sistemul de protecție a copilului în perioada post-dezinstituționalizare, precum și va armoniza sistemul de colectare a datelor privind copiii în situații de risc, pentru a exclude discrepanțele între datele instituțiilor publice cu privire la situația diverselor grupuri de copii vulnerabili;
- va revizui politica națională în domeniul acordării locuințelor pentru copiii orfani care părăsesc sistemul rezidențial pentru a facilita acordarea de locuințe acestor copii;
- va crea o bază de date unificată/dezagregată cu privire la copiii în situație de stradă;
- va crea și va finanța un Serviciu Social cu specializare înaltă pentru reabilitarea complexă a copiilor dependenți de droguri, alcool, alte substanțe nocive, inclusiv și a familiilor acestora, stabilind mecanismul de funcționare în Legea nr.299/2018 "Privind măsurile și serviciile destinate copiilor cu comportament deviant";
- va aproba și monitoriza implementarea actelor normative necesare pentru asigurarea cooperării intersectoriale în managementul cazurilor copiilor în situație de stradă, astfel încât să fie depășite situațiile de risc, să se asigure

reintegrarea socio-familială a acestora și protecția adecvată a copiilor în situație de stradă;

- va implementa Comentariul general nr.21 (2017) al Comitetului pentru Drepturile Copilului al Organizației Națiunilor Unite pentru a asigura îngrijirea alternativă a copiilor aflați în situație de stradă, care va include: suport practic și moral oferit de specialiști, adăposturi alternative, centre de zi și centre sociale comunitare, adăposturi de noapte, îngrijire temporară de tip rezidențial în case de tip familial, plasament familial, reunificare familială, opțiuni pentru trai independent sau de îngrijire de lungă durată, incluzând adopția;

- va reglementa implicarea voluntarilor pentru realizarea anumitor servicii sociale pentru copiii în situație de stradă din mun. Chișinău;

- va stabili un mecanism clar și facil de intervenție în cazul identificării copiilor în situație de stradă, aflați sub influența drogurilor sau a alcoolului și va determina tratamentul medical de dezintoxicare, și de terapie de lungă durată, destinate pentru aceștia;

- va elabora Protocolul Clinic Național privind dezintoxicarea narcologică a copiilor;

- va aproba, finanța și va pune în aplicare un complex de servicii sociale 24/24 de ore pentru copiii în situație de stradă și un mecanism viabil de consiliere psiho-socială;

- va asigura ca Serviciul de reabilitare a adicțiilor care va fi dezvoltat de către Ministerul Sănătății să fie unul complex, cu o abordare multidisciplinară, deoarece doar tratamentul medical nu este eficient în reabilitarea copiilor cu dependențe și a celor cu tulburări de comportament;

- va extinde abilitățile serviciilor de asistență psiho-pedagogică prin instituirea echipelor mobile, astfel încât serviciile să ajungă la copil și nu invers;

- va asigura un sistem eficient pentru identificarea precoce și referirea copiilor aflați în situație de stradă, precum și de recuperare din stradă printr-un complex de servicii: de asistență medicală și de consiliere pentru sănătate mintală, educaționale, de formare profesională, juridice, etc.;

- va elabora și aplica măsuri/acțiuni orientate la reintegrarea copiilor în familia biologică sau extinsă;

- va identifica soluții preventive de motivare, precum și de constrângere, acolo unde se impun, în vederea responsabilizării părinților sau a reprezentanților legali, astfel încât copiii să nu fie în situație de stradă;

- va formula propuneri de modificare a legislației, precum și va veni cu alte soluții ce se impun, pentru fortificarea capacităților specialiștilor ce acordă servicii pentru copii, a autorităților tutelare locale, în vederea asigurării eficienței lor în acordarea serviciilor sociale copiilor în situație de stradă și de reintegrare a acestora în comunitate, în familia biologică sau extinsă;

- va conlucra mai intens cu autoritățile publice locale pentru a asigura instruirea și responsabilizarea persoanelor împuternicite de intervenția

promptă și eficace în procesul de asistare a copiilor în situație de stradă, și a celor care, potențial, pot ajunge în această ipostază;

- va contribui, inclusiv financiar, la sporirea eficienței serviciilor sociale locale pentru a asigura reîntoarcerea definitivă la domiciliu/centrele de plasament a copiilor în situație de stradă și a diminua/exclude revenirea lor în stradă;

- va propune modificări legislative pentru a obliga părinții, reprezentanții legali ai copilului, organele tutelare să sesizeze prompt organele competente atunci când copilul părăsește domiciliul și pentru a obliga autoritățile publice locale să monitorizeze strict situația copiilor reîntorși acasă după recuperarea lor din stradă;

- va asigura combaterea implicării pseudo-apărătorilor privind protecția copiilor în situație de stradă, care manipulează cu copiii și îi orientează negativ împotriva serviciilor sociale pentru copiii în situație de stradă;

- va asigura finanțarea adecvată pentru a contribui la respectarea drepturilor copiilor în Republica Moldova;

- va informa Comisia drepturile omului și relații interetnice despre realizarea prezentei decizii până pe 29 aprilie 2022.

Art.5. – Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

**Grigore NOVAC,
Președintele Comisiei**

